

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 378/2015-40

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. decembra 2015 v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika, sudkyne Jany Baricovej a sudcu Ľubomíra Dobríka prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti DEBUT, s. r. o., Cintorínska 2, Šamorín, zastúpenej obchodnou spoločnosťou JUDr. Ján Florián Gajniak advokát, s. r. o., Šafárikovo námestie 2, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Ján Florián Gajniak, pre namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 25 C/134/2005 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti DEBUT, s. r. o., na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 25 C/134/2005 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 25 C/134/2005 p r i k a z u j e konateľ bez zbytočných prieťahov

3. Obchodnej spoločnosti DEBUT, s. r. o., p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 2 300 € (dvetisícristo eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Bratislava I je p o v i n n ý uhradiť obchodnej spoločnosti DEBUT, s. r. o., trovy konania v sume 296,44 € (slovom dvestodeväťdesiatšesť eur a štyridsaťštyri centov) do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet jej právneho zástupcu obchodnej spoločnosti JUDr. Ján Florián Gajniak advokát, s. r. o., Šafárikovo námestie 2, Bratislava.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 378/2015-22 z 18. augusta 2015 prijal na ďalšie konanie sťažnosť obchodnej spoločnosti DEBUT, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorou namietala porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 25 C/134/2005.

Predsedníčka okresného súdu sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadrila k sťažnosti podaním sp. zn. Spr. 3564/2015 doručeným ústavnému súdu 28. septembra 2015, v ktorom k skutkovej a právnej stránke veci uviedla:

„... Po nahliadnutí do spisového materiálu namietanej veci s poukazom na časový odstup jednotlivých úkonov súdu vykonaných vo veci spis. zn. 25C/134/2005 tak, ako to

vyplýva z priloženej chronológie úkonov mám za to, že súd konal v danej veci priebežne, podľa poradia, s prihliadnutím na vysoký počet pridelených vecí a nadmernú záťaženosť sudcov občianskoprávneho úseku s tým, že v obdobiach, kedy sa vec nachádzala na Krajskom súde v Bratislave ako odvolacom súde a Najvyššom súde SR ako súde dovolacom, som postup súdu neskúmala, nakoľko mi uvedené ako predsedníčke Okresného súdu Bratislava I neprináleží.

Čo sa týka celkovej dĺžky konania, dovoľm si uviesť, že dôvodom, pre ktorý sa samotné konanie časovo predĺžilo, bola opakovaná zmena zákonných sudcov, ku ktorej došlo v dôsledku zmien v Rozvrhu práce Okresného súdu Bratislava I dňa 01.01.2007, kedy bola vec pridelená zákonnej sudkyňi JUDr. Zuzane Kučerovej, dňa 25.01.2010, kedy bola vec pridelená zákonnej sudkyňi Mgr. Patrícii Skotnickej a dňa 17.03.2015, kedy bola vec pridelená novej zákonnej sudkyňi JUDr. Zite Ilčíkovej. Opakované zmeny v Rozvrhu práce a zároveň aj s tým súvisiaca nadmerná záťaženosť súdnych oddelení zákonných sudcov neumožnili bezprieťahový postup súdu vo veci.

Okrem vyššie uvedeného mám za to, že k predĺženiu celkovej doby konania prispeli aj účastníci konania, a to najmä navrhovateľ. Je potrebné poukázať na podanie návrhu na začatie konania a návrhu na nariadenie predbežného opatrenia s procesnými vadami a s tým súvisiacu potrebu ich odstránenia, ktorá výraznou mierou prispela k predĺženiu konania. Z uvedeného dôvodu súd vo veci nevytýčil pojednávanie, resp. pojednávanie vytýčené na deň 27.05.2008 odročil na neurčito, nakoľko navrhovateľ ani do uvedenej doby nešpecifikoval druhú a tretiu časť petitu návrhu na začatie konania. Uvedené vady návrhu boli odstránené až dňa 01.03.2012, kedy navrhovateľ zobral návrh na začatie konania v uvedenej časti späť. V neposlednom rade je potrebné poukázať aj na rôzne podania navrhovateľa, akým bola aj jeho žiadosť o ustanovenie zástupcu z radov advokátov, následná potreba rozhodnúť o zmene ustanovenej právnej zástupkyne z dôvodu jej odvolania, podávanie viacerých odvolaní proti procesným uzneseniam, ktoré si vyžiadali postúpenie spisu na odvolací súd a pre ktoré sa konanie v namietanej veci rovnako časovo predĺžilo.

Na základe uvedených skutočností si dovoľujem Ústavný súd Slovenskej republiky požiadať, aby v prípade, ak dospeje k záveru, že právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez

zbytočných prietahov bolo porušené, vzal do úvahy, že zákonná sudkyňa, ktorej bola vec pridelená na prejednanie a rozhodnutie, svojím konaním vznik vyššie spomenutých prietahov nezavinila...“

Súčasťou vyjadrenia predsedníčky okresného súdu bola aj chronológia procesných úkonov, v ktorej sa uvádza:

„... Návrh navrhovateľa na určenie neplatnosti Protokolu č. 11 88 1091 03 00 zo dňa 15.04.2004 bol osobne podaný na Okresný súd Bratislava I dňa 23.12.2005. Predmetná vec napadla do oddelenia 25C sudkyne JUDr. Veroniky Poláčkovej.

Dňa 30.12.2005 podal navrhovateľ návrh na nariadenie predbežného opatrenia.

Dňa 26.01.2006 vyhotovila zákonná sudkyňa pokyn na predvolanie navrhovateľa na termín 03.02.2006 za účelom informatívneho výsluchu. Predvolanie bolo vyhotovené a expedované dňa 26.01.2006 a navrhovateľovi bolo doručené dňa 01.02.2006.

Dňa 02.02.2006 bolo do spisu doručené ospravedlnenie štatutárnych zástupcov navrhovateľa z neprítomnosti na informatívnom výsluchu zo zdravotných dôvodov.

Dňa 03.02.2006 bola vyhotovená zápisnica z informatívneho výsluchu, v ktorej sudkyňa skonštatovala ospravedlnenú neprítomnosť štatutárnych zástupcov navrhovateľa z dôvodu zlého zdravotného stavu.

Dňa 14.02.2006 nahliadla do spisu konateľka navrhovateľa.

Dňa 16.02.2006 vyhotovila sudkyňa pokyn na predvolanie navrhovateľa na termín 24.02.2006 za účelom informatívneho výsluchu. Predvolanie bolo vyhotovené a expedované dňa 16.02.2006 a navrhovateľovi bolo doručené dňa 23.02.2006.

Dňa 24.02.2006 sa uskutočnil informatívny výsluch navrhovateľa za účelom oboznámenia sa s procesnými vadami návrhu na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 06.03.2006 bolo do spisu doručené podanie navrhovateľa, ktorým odstránil vady návrhu na nariadenie predbežného opatrenia.

Uznesením zo dňa 31.03.2006, č. k. 25 C 134/2005-51, súd návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Uznesenie bolo doručené navrhovateľovi dňa 13.04.2006 a odporcom dňa 10.04.2006.

Dňa 27.04.2006 podal navrhovateľ proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia odvolanie.

Dňa 02.05.2006 vyhotovila sudkyňa pokyn na predloženie spisu vyššiemu súdnemu úradníkovi za účelom vyhotovenia predkladacej správy na predloženie spisu odvolaciemu súdu. Predkladacia správa bola vyhotovená dňa 04.05.2006 a spis bol predložený Krajskému súdu v Bratislave dňa 10.05.2006.

Dňa 09.05.2006 došlo na súd doplnenie odvolania navrhovateľa, ktoré bolo prípisom zo dňa 17.05.2006 doposlané na Krajský súd v Bratislave. Krajský súd v Bratislave prijal toto podanie dňa 22.05.2006.

Dňa 12.06.2006 vyhotovila vyššia súdna úradníčka Krajského súdu v Bratislave Mgr. Emília Ochodnická pokyn na dovyrubenie súdneho poplatku za odvolanie a na doručenie odvolania odporcom na vyjadrenie. Výzvy boli expedované dňa 19.06.2006 a doručené navrhovateľovi dňa 28.06.2006 a odporcom dňa 21.06.2006.

Dňa 30.06.2006 doplatil navrhovateľ súdny poplatok za odvolanie v kolkových známkach.

Dňa 04.07.2006 došlo do spisu vyjadrenie odporcu v 1. rade k odvolaniu.

Dňa 12.07.2006 bolo na krajskom súde podané vyjadrenie odporcu v 2. rade k odvolaniu.

Uznesením zo dňa 21.07.2006, č. k. 4Co 214/06-78, Krajský súd v Bratislave napadnuté uznesenie tunajšieho súdu potvrdil. Uznesenie bolo doručené na okresný súd dňa 09.08.2006.

Dňa 09.08.2006 vyhotovila asistentka senátu [REDAKOVANÉ] úradný záznam, v zmysle ktorého bol spis vrátený z krajského súdu bez spisového materiálu č. l. 54-61, pričom predmetná časť spisu došla na tunajší súd dňa 05.09.2006.

Dňa 10.08.2006 vyhotovila sudkyňa pokyn na doručenie uznesenia Krajského súdu v Bratislave účastníkom. Uznesenie bolo expedované dňa 31.08.2006 a doručené navrhovateľovi dňa 18.09.2006 a odporcom dňa 06.09.2006.

Dňa 23.11.2006 bol spis predložený sudkyňi na ďalšie konanie (podľa záznamov v registri).

K 01.01.2007 došlo v danej veci k zmene zákonnej sudkyne - JUDr. Zuzana Kučerová.

Dňa 15.04.2008 vyhotovila sudkyňa JUDr. Zuzana Kučerová pokyn na nariadenie termínu pojednávania na 27.05.2008. Predvolania na pojednávanie boli expedované dňa 16.04.2008 a doručené navrhovateľovi dňa 21.04.2008 a odporcom dňa 18.04.2008.

Dňa 20.05.2008 bol do spisu doručený procesný návrh navrhovateľa na predvolanie svedkov.

Dňa 26.05.2008 podal odporca v 1. rade prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadosť o odročenie pojednávania.

Dňa 27.05.2008 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodu potreby vyzvať navrhovateľa na špecifikáciu druhej časti žalobného petitu.

Dňa 30.06.2008 nahliadol do spisu poverený zamestnanec odporcu v 2. rade.

Uznesením zo dňa 31.12.2008, č. k. 25 C 134/2005-107, súd vyzval navrhovateľa na špecifikáciu druhého a tretieho petitu návrhu. Uznesenie bolo expedované dňa 13.01.2009 a doručené navrhovateľovi dňa 15.01.2009.

Dňa 20.01.2009 bola na súd doručená žiadosť navrhovateľa o určenie zástupcu z radov advokátov.

Dňa 26.01.2009 vyhotovila súdna tajomníčka [REDAKOVANÉ] pokyn asistentke senátu na predloženie spisu vyššiemu súdnemu úradníkovi s poukazom na žiadosť navrhovateľa o určenie zástupcu z radov advokátov.

Prípisom zo dňa 28.04.2009 súd dopytoval Geodetický a kartografický ústav Bratislava za účelom zistenia, či je navrhovateľ vlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa na území Slovenskej republiky.

Dňa 11.05.2009 bola súdu doručená negatívna odpoveď Geodetického a kartografického ústavu Bratislava.

Dňa 02.09.2009 vydal vyšší súdny úradník JUDr. Rastislav Žigo písomný pokyn na vyzvanie navrhovateľa na predloženie účtovných dokladov (fotokópie daňového priznania za rok 2008, účtovnej závierky za rok 2008, výkazu ziskov a strát za rok 2008 a súvahy za rok 2008) a na oznámenie a preukázanie majetkových pomerov. Výzva bola vyhotovená a expedovaná dňa 02.09.2009, navrhovateľovi bola doručená dňa 09.09.2009.

Dňa 14.09.2009 doručil navrhovateľ žiadané listinné doklady.

Dňa 30.11.2009 vydal súd uznesenie pod č. k. 25 134/2005-188, ktorým neustanovil navrhovateľovi zástupcu z radov advokátov. Uznesenie bolo expedované dňa 01.12.2009 a navrhovateľovi bolo doručené dňa 10.12.2009.

Dňa 15.12.2009 podal navrhovateľ proti uzneseniu zo dňa 30.11.2009 odvolanie.

S účinnosťou k 17.12.2009 bol v oddelení 25C zastavený nápad vecí z dôvodu nástupu sudkyne JUDr. Zuzany Kučerovej na materskú dovolenku.

Dňa 18.01.2010 vyhotovil vyšší súdny úradník JUDr. Rastislav Žigo predkladaciu správu na predloženie spisu odvolaciemu súdu.

Dňa 19.01.2010 bol spis doručený na Krajský súd v Bratislave.

Dňa 25.01.2010 došlo v danej veci k zmene zákonnej sudkyne (Mgr. Patrícia Skotnická).

Dňa 25.02.2010 bolo za spisom doposlané oznámenie zmeny sídla právneho zástupcu odporcu v 1. rade zo dňa 10.11.2009.

Uznesením zo dňa 15.07.2010, č. k. 15Co/20/2010-226, Krajský súd v Bratislave napadnuté uznesenie tunajšieho súdu zrušil a vec vrátil tunajšiemu súdu na ďalšie konanie. Uznesenie bolo doručené na okresný súd dňa 06.08.2010.

Dňa 11.08.2010 vyhotovila sudkyňa Mgr. Patrícia Skotnická pokyn na doručenie uznesenia Krajského súdu v Bratislave navrhovateľovi a na následné predloženie spisu vyššiemu súdnemu úradníkovi na rozhodnutie o žiadosti navrhovateľa o ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Uznesenie bolo expedované dňa 23.08.2010 a doručené navrhovateľovi dňa 31.08.2010.

Prípismi zo dňa 20.10.2010 súd uskutočnil dopyt na Geodetický a kartografický ústav Bratislava a na Daňový úrad Šamorín. Prípisy boli expedované dňa 20.10.2010 a doručené uvedeným inštitúciám dňa 25.10.2010.

Dňa 29.10.2010 došla na súd negatívna odpoveď z Geodetického a kartografického ústavu Bratislava.

Prípisom zo dňa 01.02.2011 súd opätovne žiadal Daňový úrad Šamorín o predloženie listinných dokladov. Prípis bol expedovaný dňa 10.02.2011 a doručený daňovému úradu dňa 16.02.2011.

Listom zo dňa 18.02.2011, doručeným na súd dňa 25.02.2011, zaslal daňový úrad

príslušné doklady.

Dňa 01.04.2011 vydal súd uznesenie pod č. k. 25C 134/2005-246, ktorým ustanovil navrhovateľovi právnu zástupkyňu [REDAKOVANÉ] pre predmetné súdne konanie. Uznesenie bolo expedované dňa 12.04.2011. Navrhovateľovi ustanovenej právnej zástupkyni bolo doručené dňa 18.04.2011.

Dňa 28.04.2011 bolo na súd doručené odvolanie ustanovenej právnej zástupkyne proti vyššie označenému uzneseniu.

Dňa 27.05.2011 došlo do spisu odvolanie plnej moci zo strany odporcu v 1. rade.

Uznesením zo dňa 09.06.2011, č. k. 25C 134/2005-251, tunajší súd zmenil uznesenie zo dňa 01.04.2011, č. k. 25C 134/2005-246 tak, že navrhovateľovi ustanovil právnu zástupkyňu [REDAKOVANÉ]. Uznesenie bolo expedované dňa 14.06.2011, navrhovateľovi bolo doručené dňa 22.06.2011, pôvodne ustanovenej právnej zástupkyni dňa 20.06.2011 a novoustanovenej právnej zástupkyni dňa 22.06.2011.

Dňa 27.12.2011 vydal súd uznesenie pod č. k. 25C 134/2005-252, ktorým vyzval navrhovateľa na odstránenie väd návrhu na začatie konania v časti špecifikácie žalobného petitu. Uznesenie bolo expedované dňa 07.02.2012 a doručené ustanovenej právnej zástupkyni navrhovateľa dňa 16.02.2012.

Dňa 01.03.2012 podal navrhovateľ na súd čiastočné späťvzatie návrhu.

Výzvou zo dňa 04.04.2012 súd vyzval odporcov na vyjadrenie súhlasu s čiastočným späťvzatím návrhu. Výzva bola expedovaná dňa 17.04.2012, odporcovi v 1. rade bola doručená dňa 19.04.2012 a odporcovi v 2. rade dňa 19.04.2012.

Dňa 25.04.2012 bolo na súd doručené vyjadrenie odporcu v 2. rade k čiastočnému späťvzatiu návrhu.

Dňa 09.05.2012 bol do spisu doručený súhlas odporcu v 1. rade s čiastočným späťvzatím.

Dňa 10.05.2012 súd žiadal o zapožičanie spisu tunajšieho súdu sp. zn. 25C 115/2005 k nahliadnutiu.

Dňa 18.05.2012 spísala vyššia súdna úradníčka JUDr. Jana Vrabcová úradný záznam o nahliadnutí do spisu a o stave veci sp. zn. 25C 115/2005.

Uznesením zo dňa 21.05.2012, č. k. 25 C 134/2005-359, súd zastavil konanie v časti druhého a tretieho žalobného petitu. Uznesenie bolo expedované dňa 24.05.2012 a doručené

právnej zástupkyňi navrhovateľa dňa 01.06.2012 a odporcom dňa 25.05.2012.

Dňa 28.05.2012 došla na súd žiadosť navrhovateľa o zmenu ustanoveného advokáta.

Dňa 02.07.2012 vydal súd uznesenie pod č. k. 25C 134/2005-363, ktorým zastavil konanie pre prekážku litispendencie. Ďalej rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania; návrh navrhovateľa na zmenu ustanoveného zástupcu zamietol; ustanovenú právnu zástupkyňu navrhovateľa [REDAKOVANÉ] odkázal na uplatnenie odmeny za zastupovanie navrhovateľa v konaní na Centrum právnej pomoci a Daňový úrad Trnava upravil na vrátenie súdneho poplatku. Predmetné uznesenie bolo expedované dňa 04.07.2012. Navrhovateľovi bolo doručené dňa 12.07.2012, právnej zástupkyňi navrhovateľa dňa 20.07.2012, odporcovi v 1. rade dňa 11.07.2012 a odporcovi v 2. rade dňa 09.07.2012.

Dňa 26.07.2012 doručil navrhovateľ súdu odvolanie proti vyššie označenému uzneseniu.

Výzvou zo dňa 31.07.2012 súd vyzval odporcov na vyjadrenie sa k odvolaniu navrhovateľa. Výzva bola expedovaná dňa 03.08.2012 a doručená odporcovi v 1. rade dňa 07.08.2012 a odporcovi v 2. rade dňa 06.08.2012.

Dňa 27.08.2012 podal odporca v 1. rade vyjadrenie k podanému odvolaniu.

Dňa 28.08.2012 bolo do spisu doručené vyjadrenie odporcu v 2. rade k odvolaniu navrhovateľa.

Dňa 05.09.2012 vyhotovila vyššia súdna úradníčka JUDr. Jana Vrabcová predkladaciu správu na predloženie spisu odvolaciemu súdu.

Dňa 10.09.2012 bol spis doručený na Krajský súd v Bratislave.

Dňa 17.09.2012 nahliadla do spisu štatutárna zástupkyňa navrhovateľa.

Uznesením zo dňa 26.03.2013, č. k. 6Co/375/2012-376, Krajský súd v Bratislave napadnuté uznesenie tunajšieho súdu potvrdil a odporcom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Uznesenie bolo doručené na tunajší súd dňa 05.04.2013.

Dňa 08.04.2013 vyhotovila súdna tajomníčka [REDAKOVANÉ] pokyn asistentke senátu na doručenie uznesenia Krajského súdu v Bratislave účastníkom a na následné predloženie spisu. Uznesenie bolo expedované dňa 09.04.2013. Navrhovateľovi bolo doručené dňa 17.04.2013, právnej zástupkyňi navrhovateľa dňa 14.06.2013, odporcovi v 1. rade dňa 11.04.2013 a odporcovi v 2. rade dňa 11.04.2013. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 26.03.2013, č. k. 6Co/375/2012-376, nadobudlo právoplatnosť dňa 14.06.2013.

Dňa 13.05.2013 podal navrhovateľ na tunajší súd dovolanie proti uzneseniu krajského súdu zo dňa 26.03.2013.

Výzvou zo dňa 21.05.2013 súd vyzval odporcov na vyjadrenie sa k dovolaniu navrhovateľa. Výzva bola expedovaná dňa 07.06.2013 a doručená odporcovi v 1. rade dňa 12.06.2013 a odporcovi v 2. rade dňa 10.06.2013.

Podaním došlým na súd dňa 25.06.2013 požiadal odporca v 1. rade o predĺženie lehoty na vyjadrenie sa k dovolaniu.

Dňa 09.07.2013 bolo do spisu doručené vyjadrenie odporcu v 1. rade k dovolaniu.

Dňa 22.07.2013 vyhotovila vyššia súdna úradníčka, Mgr. Zuzana Gaplovská predkladaciu správu na predloženie spisu dovolaciemu súdu a súčasne dala pokyn na vyznačenie právoplatnosti a na doručenie vyjadrenia odporcu v 1. rade k dovolaniu ostatným účastníkom. Dňa 25.07.2013 vyznačila súdna tajomníčka [REDAKOVANÉ] na uznesení Krajského súdu v Bratislave zo dňa 26.03.2013, č. k. 6Co/375/2012-376 právoplatnosť. Vyjadrenie odporcu v 1. rade bolo expedované dňa 25.07.2013, právnenému zástupcovi navrhovateľa bolo doručené dňa 02.08.2013 a odporcovi v 2. rade dňa 29.07.2013.

Dňa 29.07.2013 bol spis doručený na Najvyšší súd Slovenskej republiky.

Uznesením zo dňa 22.10.2014, sp. zn. 6 Cdo 254/2013 Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 26.03.2013 sp. zn. 6 Co 375/2012 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uznesenie spolu so súdnym spisom bolo doručené na tunajší súd dňa 03.12.2014.

Dňa 04.12.2014 vyhotovila zákonná sudkyňa Mgr. Patrícia Skotnická pokyn na doručenie uznesenia Najvyššieho súdu SR účastníkom a na následné predloženie spisu

Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie. Uznesenie bolo expedované dňa 04.12.2014 a doručené právnemu zástupcovi navrhovateľa dňa 11.12.2014, odporcovi v 1. rade dňa 09.12.2014 a odporcovi v 2. rade dňa 08.12.2014.

Prípisom zo dňa 31.12.2014 tunajší súd predložil vec Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

Dňa 31.12.2014 bol spis doručený na Krajský súd v Bratislave.

K 19.02.2015 sudkyňa Mgr. Patrícia Skotnická nastúpila na materskú dovolenku.

Dňa 17.03.2015 bola daná vec pridelená na prejednanie a rozhodnutie JUDr. Zite Ilčíkovej, ktorá sa s účinnosťou od 01.03.2015 znovu ujala funkcie sudcu.

Dňa 19.05.2015 vydal Krajský súd v Bratislave uznesenie pod č. k. 6Co/881/2014-402, ktorým zrušil uznesenie Okresného súdu Bratislava I zo dňa 02.07.2012, č. k. 25C/134/2005-363 a vec vrátil tunajšiemu súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Uznesenie krajského súdu spolu so žiadosťou o zaslanie rozhodnutia bolo na tunajší súd doručené dňa 29.05.2015.

Prípisom zo dňa 01.06.2015 tunajší súd zaslal Krajskému súdu v Bratislave požadované rozhodnutie.

Dňa 29.06.2015 vyhotovila vyššia súdna úradníčka Mgr. Zuzana Gaplovská pokyn asistentke senátu na doručenie uznesenia Krajského súdu v Bratislave účastníkom a na následné predloženie spisu sudcovi na ďalšie konanie. Uznesenie bolo expedované dňa 01.07.2015. Právnemu zástupcovi navrhovateľa bolo doručené dňa 21.07.2015, odporcovi v 1. rade dňa 09.07.2015 a odporcovi v 2. rade dňa 03.07.2015.

Súčinnosťou k 01.09.2015 došlo k prerušeniu výkonu funkcie sudkyne JUDr. Zity Ilčíkovej podľa § 52 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. z dôvodu jej odchodu do starobného dôchodku a vec bude opätovne prerozdelená...“

Z obsahu sťažnosti a zo súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 25 C/134/2005 ústavný súd zistil rovnaké skutočnosti, čo sa týka predloženej chronológie, aké uviedol okresný súd, preto ich považoval za preukázané.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov...

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry (IV. ÚS 15/03, I. ÚS 24/03, II. ÚS 66/03), v súlade s ktorou možno za konanie (postup) súdu odstraňujúce právnu neistotu sťažovateľa v konkrétnom posudzovanom prípade považovať také konanie, ktoré smeruje k právoplatnému rozhodnutiu vo veci alebo k odstráneniu jeho právnej neistoty zákonom dovoľeným spôsobom. K vytvoreniu právnej istoty preto dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (III. ÚS 127/03).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokovávanej veci.

1. Pokiaľ ide o právnu a skutkovú zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že konania o určenie neplatnosti právneho úkonu tvoria bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov a v zásade ich nemožno považovať za právne ani skutkovo zložité. Ústavný súd nezistil, že by išlo o právne alebo skutkovo zložitú vec.

2. Pri posudzovaní druhého kritéria, t. j. hodnotenia prípadných zbytočných prieťahov v konaní, ústavný súd dospel k záveru, že k dĺžke posudzovaného konania prispeli aj okolnosti na strane sťažovateľky. Sťažovateľka podala návrh na začatie konania a návrh na nariadenie predbežného opatrenia s procesnými vadami, ktoré bolo treba odstraňovať.

K predĺženiu posudzovaného konania prispelo čiastočne aj to, že sťažovateľka podala viackrát odvolanie proti niektorým procesným rozhodnutiam okresného súdu, o ktorých musel rozhodovať Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), ale na druhej strane ústavný súd pri hodnotení postupu sťažovateľky bral do úvahy to, že ako účastníčka konania nesporne má právo na tieto procesné úkony, ktoré urobila. Za prieťahy vzniknuté v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom konania neznáša zodpovednosť oprávnená osoba, ale zodpovednosť v takomto prípade nemožno pripísať ani na vrub štátnemu orgánu konajúcemu vo veci (III. ÚS 242/03). V súlade s touto judikatúrou preto dobu potrebnú na rozhodnutie o sťažovateľkou uplatnených procesných právach ústavný súd nezapočítal do doby zbytočných prieťahov v konaní okresného súdu (obdobne III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04).

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v posudzovanej veci a poukazuje na to, že trvanie napadnutého konania v dĺžke viac ako 9 rokov, z toho na okresnom súde takmer 7 rokov, je už samo osebe neprimerané.

Dňa 23. decembra 2005 podala sťažovateľka na okresnom súde návrh na určenie neplatnosti protokolu č. 11 88 1091 03 00 z 15. apríla 2004. Dňa 30. decembra 2005 podala sťažovateľka návrh na nariadenie predbežného opatrenia. Uznesením č. k. 25 C 134/2005-51 z 31. marca 2006 okresný súd návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Dňa 27. apríla 2006 podala sťažovateľka proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia odvolanie. Uznesením č. k. 4 Co 214/06-78 z 21. júla 2006 krajský súd napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil. Uznesením okresného súdu č. k. 25 C/134/2005-363 z 2. júla 2012 bolo zastavené konanie pre prekážku listispendencie. Uznesením krajského súdu č. k. 6 Co/375/12-376 z 26. marca 2013 bolo rozhodnutie okresného súdu o zastavení konania potvrdené. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Cdo 254/2013 z 22. októbra 2014 bolo uznesenie krajského súdu zrušené a vec bola vrátená krajskému súdu na ďalšie konanie. Uznesením krajského súdu č. k. 6 Co/881/2014-42 z 19. mája 2015 bolo zrušené uznesenie okresného súdu o zastavení konania a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie.

Do dnešného dňa nie je vec právoplatne skončená. Ústavný súd poukazuje na to, že aj bez toho, aby bližšie určoval obdobia nečinnosti okresného súdu, už samotná dĺžka predmetného konania na okresnom súde je neprimeraná. Okresný súd v konaní postupoval neefektívne, o čom svedčí skutočnosť, že uznesením okresného súdu č. k. 25 C/134/2005-363 z 2. júla 2012 bolo zastavené konanie pre prekážku listispendencie. Uznesením krajského súdu č. k. 6 Co/375/12-376 z 26. marca 2013 bolo rozhodnutie okresného súdu o zastavení konania síce potvrdené, avšak následne uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 254/2013 z 22. októbra 2014 bolo v rámci dovolacieho konania uznesenie krajského súdu zrušené. Uznesením krajského súdu č. k. 6 Co/881/2014-42 z 19. mája 2015 bolo zrušené uznesenie okresného súdu o zastavení konania. Uvedený

postup okresného súdu nesvedčí o tom, že by svoju činnosť organizoval v súlade s povinnosťou uloženou mu v § 100 ods. 1 OSP, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Všeobecný súd v rozsahu svojej právomoci nesie zodpovednosť aj za zabezpečenie efektívneho postupu, ktorý mal smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzala, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02) a jeho neefektívna činnosť mala rozhodne vplyv na doterajšiu dĺžku konania.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti preto ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní, ktoré je ním vedené pod sp. zn. 25 C/134/2005, došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Vyjadrenie okresného súdu, v ktorom poukázal na nedostatočné obsadenie súdu, ústavný súd nemohol akceptovať, pretože v súlade s ustálenou judikatúrou (napr. I. ÚS 35/03, I. ÚS 179/03, III. ÚS 398/09) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôže byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v konaní.

Pretože ústavný súd zistil porušenie označeného základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy okresným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 25 C/134/2005, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov, a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľka domáhajúca sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti žiadala aj o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 6 000 € z dôvodov v nej uvedených.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy aj priznanie finančného zadosťučinenia. Pri jeho určení ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Ústavný súd vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 25 C/134/2005 berúc do úvahy konkrétne okolnosti danej veci a skutočnosť, že aj samotná sťažovateľka prispela k celkovej dĺžke konania na okresnom súde, považoval priznanie sumy 2 300 € sťažovateľke za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom. Právny zástupca sťažovateľky trovy konania vyčíslil sumou 361,96 €, a to za dva úkony právnej služby („prevzatie právneho zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, vypracovanie písomného podania – ústavná sťažnosť“).

Ústavný súd podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) priznal sťažovateľke náhradu trov konania. Základom pre výpočet náhrady za úkon právnej služby je v danom prípade priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2014 v sume 839 €. Odmena za jeden úkon právnej služby je vo výške 139,83 €. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2015 (príprava a prevzatie vecí a písomné vyhotovenie sťažnosti) vo výške 279,66 €. Ďalej má právny zástupca sťažovateľky aj nárok na náhradu režijného paušálu 8,39 € za jeden úkon podľa vyhlášky. Náhrada trov konania, ktorú ústavný súd priznal sťažovateľke, spolu predstavuje sumu 296,44 €.

Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. decembra 2015

